

ಕೂರೇಶರ ಗುರುಭಕ್ತಿ

ಪುಷ್ಪಾ ಶೇಷಾದ್ರಿ

ಗುರುವಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಶಿಷ್ಯಂದಿರ ಗುಣಗಳ ಮೂಲಕ ನೋಡಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅಸಾಧಾರಣ ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿ, ದಯಾರ್ಥ ಹೃದಯ, ನಿರ್ಭೀತಿ, ಗುರುಭಕ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕೂರೇಶರು ಮೇಲಿನ ಮಾತಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ನಿದರ್ಶನ. ಅವರ ಗುರು ಶ್ರೀ ರಾಮಾನುಜರ ಸಹಸ್ರಮಾನೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸ್ತುತವಾದ ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆದ ಲೇಖಕಿ ಮೈಸೂರಿನ ನಿವಾಸಿಹಾಗೂ ಆಶ್ರಮದ ಭಕ್ತರು. ಸರಳ ಹಾಗೂ ಸುಲಲಿತ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ಅವರ ಅನೇಕ ಲೇಖನಗಳು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ.

ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜರ ಶಿಷ್ಯ-ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಕೂರೇಶನು ಒಬ್ಬನು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದವನು. ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಸಾಹುಕಾರ. ಕಾಂಚೀಪುರದ ಹತ್ತಿರ ಕುರುಗ್ರಾಹರೆ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಷ್ಟು ಹಣವಂತನಾದರೂ, ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಗರ್ವವಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಡವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು, ಮತ್ತು ಅನುಕಂಪ ತೋರುವುದು ಅವನ ಹುಟ್ಟು ಗುಣವಾಗಿತ್ತು. ಅವನಿಗೆ ಶ್ರೀ ರಾಮಾನುಜ ರೆಂದರೆ ಅಪಾರ ಭಕ್ತಿ, ಶ್ರದ್ಧೆ. ಅವನ ಪತ್ನಿ ಆಂಡಾಳ್ ಸಹ ಎಲ್ಲ ವಿಧದಲ್ಲೂ ಕೂರೇಶರಿಗೆ ಸಹಾಯಕಳಾಗಿದ್ದಳು. ದಂಪತಿಗಳು ಶ್ರೀ ರಾಮಾನುಜರ ಪರಮಭಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಕೂರೇಶನು ದೊಡ್ಡ ಜ್ಞಾನಿ ಮತ್ತು ಅವನ ಜ್ಞಾಪಕ ಶಕ್ತಿ ಅಪಾರವಾಗಿತ್ತು. ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಲ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಓದಲಿ, ಅಥವಾ ಕೇಳಲಿ, ಎಂದೂ ಅದನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೂರೇಶರ ಈ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಒಮ್ಮೆ ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜರು ಯಾದವ ಪ್ರಕಾಶರಂಬ ವರನ್ನು ವಾದದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸಿದ್ದರು.

ಕೂರೇಶನು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ದಾನಿಯೆಂದರೆ, ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯ ವರೆಗೂ ಯಾರೇ ಬರಲಿ, ಅವರನ್ನು ಬರಿಗೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿದರೆ, ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮತ್ತೆ ಬಾಗಿಲು ದಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರಿಗಾಗಿ ತೆರೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಕೆಲವು ದಿನದ ನಂತರ, ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜರು ಕಾಂಚೀಪುರ ವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಶ್ರೀರಂಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೆಲೆಸಿದರು. ಅವರು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಕೂರೇಶನಿಗೆ ಹಣ, ಆಸ್ತಿ, ವೈಭೋಗ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ವಿರಕ್ತಿ ಯುಂಟಾಯಿತು.

ತನ್ನ ಗುರು ಈ ರೀತಿ ಹೊರಟುಹೋದ ಬಳಿಕ ದುಃಖದಿಂದ ತನ್ನ ರಾಜ-ವೈಭೋಗವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತ್ಯಜಿಸಿ, ಸಾಧಾರಣ ವಸ್ತ್ರ ಧರಿಸಿ, ಗುರುವಿನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಶರಣಾಗಿ ಪವಿತ್ರ ನಾಗುವನೆಂದು, ಕೂರೇಶನು ಪತ್ನಿ ಆಂಡಾಳ್ ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದರು. ಕೂರೇಶರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸಿದ್ದರೂ, ಪತ್ನಿ ಆಂಡಾಳ್ ಮಾತ್ರ ಒಂದು ಚಿನ್ನದ ಬಟ್ಟಲನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟಳು. ಏಕೆಂದರೆ, ಪತಿಗೆ ದಾಹವಾದರೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ತುಂಬಿ ಕೊಡ ಬಹುದೆಂದು. ಹೀಗೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ, ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾದ ದಟ್ಟ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ದರೋಡೆಕೋರರು ಇದ್ದರೆ ಹೇಗೆಪ್ಪಾ? ಎಂಬ ಭಯ ಬಂದಿತು. ಅದನ್ನು ಪತಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಳು.

ಆಗ ಕೂರೇಶರು, “ಭಯವೇಕೆ? ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಣ, ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ ಮುಂತಾದವು ಇದ್ದರೆ ತಾನೆ?” ಎಂದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನು ನಿರ್ಭಯಳಾಗಿರು ಎಂದು ಅರುಹಿದರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಆಂಡಾಳ್ ಕೊಡಲೇ ಆ ಚಿನ್ನದ ಬಟ್ಟಲನ್ನು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಎಸೆದು ಬಿಟ್ಟಳು. ಅವಳಿಗೆ ಆಗ ಅನ್ನಿಸಿತು, ‘ಗುರು-ದೇವರೆಂಬ ಆಸ್ತಿ ಇರುವಾಗ ಇದೆಲ್ಲ ಕುಲ್ಲಕವಲ್ಲವೇ?’ ಎಂದು.

ದಂಪತಿಗಳು ಶ್ರೀರಂಗವನ್ನು ತಲುಪಿ, ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದರು. ಗುರುಗಳು ಅವರಿಗೆ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಕೂರೇಶರು ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯಿಂದ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಪತ್ನಿ ಸಹ ಗೋಣಗಾಡದೆ, ಎಲ್ಲ ರೀತಿ ಯಿಂದಲೂ ಕೂರೇಶರಿಗೆ ಸಹಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಹೀಗಿರುವಾಗ ಒಮ್ಮೆ ಅತ್ಯಂತ ಧಾರಾಕಾರವಾದ ಮಳೆಯಿಂದ ಕೂರೇಶರಿಗೆ ಹೊರಗೆ ಭಿಕ್ಷಾಟಣೆಗೆ ಹೋಗಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಂದು ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವಿಚಲಿತರಾಗದೆ ಉಪವಾಸವಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆಂಡಾಳ್ಗೆ ಹಸಿವು ತಾಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ದಾರಿಯಿಲ್ಲದೆ, ಮಾನ ಸಿಹವಾಗಿ ಶ್ರೀರಂಗನಾಥನಲ್ಲಿ ಮೊರೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಳು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ, ದೇವಸ್ಥಾನದ ಪೂಜಾರಿ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಬಂದು ಅವಳಿಗೆ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟರು. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದ ಕೂರೇಶರು, “ನೀನು ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ರಂಗನಾಥನನ್ನು ಬೇಡಿ ದೆಯಾ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಆಂಡಾಳ್ ಹೌದೆಂದಳು.

ಕೂರೇಶರು ಪತ್ನಿಗೆ, “ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನೀನು ಹೀಗೆ ಮಾಡ ಬಾರದು” ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಅವಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ದರು.

ಈ ಪ್ರಸಾದದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಆಂಡಾಳ್ಗೆ ಅವಳಿ ಜವಳಿ ಪುತ್ರರು ಜನಿಸಿದರು. ಮೊದಲನೆಯವನಿಗೆ ಪರಾಶರ ಎಂದೂ, ಎರಡನೆಯವನಿಗೆ ವ್ಯಾಸನೆಂದೂ ಹೆಸರಿಟ್ಟರು.

ಒಮ್ಮೆ ಪರಾಶರ ಚಿಕ್ಕ ಬಾಲಕನಾಗಿದ್ದಾಗ, ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಿ ತರ ಜೊತೆ ಆಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜ್ಞ ಭಟ್ಟ ಮತ್ತು ಅವನ ಶಿಷ್ಯರು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಿಷ್ಯರು ತಮಟೆ ಬಾರಿಸುತ್ತಾ ಸರ್ವಜ್ಞ ಭಟ್ಟರನ್ನು ಯಾರೂ ವಾದದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸಲಾರರೆಂದು ಸಾರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಬಾಲಕ ಪರಾಶರ ಕೂಡಲೆ ಒಂದು ಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು, ಸರ್ವಜ್ಞ ಭಟ್ಟರ ಮುಂದೆ ನಿಂತು, “ನೀವು ಸರ್ವಜ್ಞ

ರಾಗಿದ್ದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಣ್ಣಿನ ಕಣಗಳಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳ ಬಲ್ಲಿದಾರಾ?” ಎಂದನು. ಇದನ್ನು ಹೇಳಲಾರದೆ ಸರ್ವಜ್ಞ ಭಟ್ಟನು ಬಾಲಕನನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತನಾದನು. “ಮಗು, ಇಂದಿ ನಿಂದ ನೀನೇ ನನ್ನ ಗುರು, ನಾನು ಸೋತೆ” ಎಂದನು.

ಹೀಗಿರುವಾಗ ಕಾಂಚೀಪುರದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಮಿಕಂಠ ಎಂಬ ಚೋಳ ರಾಜನಿದ್ದ. ಅವನು ಶಿವನ ಪರಮಭಕ್ತ. ಅವನಿಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಾ ನುಜರು ವೈಷ್ಣವ ಪಂಥದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ತಿಳಿ ಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ತಡೆ ಹಾಕಿ, ಶಿವನ ಪ್ರಚಾರ ಹೆಚ್ಚುವಂತೆ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜರನ್ನು ತನ್ನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕರೆಸಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದನು. ರಾಜನು ತನ್ನ ಅನುಚರರನ್ನು ಕಳಿಸಿ, ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜರನ್ನು ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕರೆದುತರಲು ಹೇಳಿದ.

ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜರು ರಾಜನ ಅಪ್ಪಣೆಗೆ ಒಪ್ಪಿ ಕೂಡಲೆ ಹೊರ ಡಲು ಅನುವಾದರು. ಆದರೆ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕೂರೇಶರು, ಕ್ರಿಮಿಕಂಠನ ಕುಹಕ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಅರಿತು, ಶ್ರೀ ರಾಮಾನುಜರಿಗೆ, “ನೀವು ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ರಾಜನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ, ಆ ಸುದ್ದಿ ನನಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲದ ನಾನು, ಇದು ನನ್ನ ಗುರು ಸೇವೆಯೆಂದು, ನಿಮ್ಮ ಬದಲಿಗೆ ಹೋಗುವೆನು. ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳಿ ಗುರುವೇ” ಎಂದನು. “ನನ್ನ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ನೀವು ಧರಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ಕಷ್ಟಾಯ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಡಿ, ನಿಮಗೆ ಬದಲಾಗಿ ನಾನು ಹೋಗಿ ವಾದಿಸುವೆ” ಎಂದನು. “ನೀವು ಇಲ್ಲಿರಬೇಡಿ, ಕೂಡಲೇ ಕಾಡಿಗೆ ಹೊರಡಿ” ಎಂದು ಅಂಗಲಾಚಿದರು.

ಅನಂತರ ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜರು, ಕೂರೇಶರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡು, ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಕಾಡಿಗೆ ಹೊರಟರು. ಕೂರೇ ಶರು ರಾಮಾನುಜರು ಕೊಟ್ಟ ಕಾಷಾಯ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಕ್ರಿಮಿ ಕಂಠನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು. ರಾಜನು ಅವನನ್ನೇ ರಾಮಾನುಜ ರೆಂದು ತಿಳಿದು, “ನೀವು ಜೀವನವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದ್ದರೆ, ನನ್ನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ, ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಶೈವಧರ್ಮ ವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಕೂರೇಶರು, ತಮ್ಮ ಜೀವ, ಆತ್ಮ, ವಿವೇಕ, ಶಕ್ತಿ, ದೇಹ ಎಲ್ಲ ವನ್ನೂ ಮನದಲ್ಲೇ ಗುರು ರಾಮಾನುಜರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು: “ರಾಜನೇ, ಅದು ಖಂಡಿತ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.” ಆಗ ಕ್ರಿಮಿಕಂಠನು ಕೋಪೋದ್ರೇಕದಿಂದ, ತನ್ನ ಅನುಚರರನ್ನು ಕರೆಸಿ, “ರಾಮಾನುಜರನ್ನು ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಮುಂದಿನಿಂದ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಅವನ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಿ” ಎಂದು ಆರ್ಭಟಿಸಿದನು. ಅನುಚರರು ರಾಜಾಜ್ಞೆಯಂತೆ, ಕೂರೇಶರನ್ನು ರಾಮಾನುಜರೆಂದು ತಿಳಿದು, ಅವರ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿದರು. ರಕ್ತ ಸುರಿಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂರೇಶರು, ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮವಾದದ್ದು ಗುರುವಿಗಾಗಿ ಮಾಡುವ ತ್ಯಾಗವೆಂದು ಕೊಂಡು, ತಮಗಾದ ನೋವನ್ನು ಗುರುಪಾದದಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸಿ ಕೊಂಡರು. ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೀಳಿಸಿದವನನ್ನು ನಿಂದಿಸದೆ, ‘ದೇವರು

ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕ್ಷಮಿಸಲಿ’ ಎಂದು ಹರಸಿ, “ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ಶ್ರೀರಂಗಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಹಿಂದೆ, ಕ್ರಿಮಿಕಂಠನ ಸಹೋದರಿಗೆ ಭೂತ ಹಿಡಿದಿತ್ತೆಂದು, ಅವಳು ಆ ಶಕ್ತಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಯಾವುದರಿಂದಲೂ ಆ ರೋಗ ವಾಸಿಯಾಗದೆ, ರಾಮಾನುಜರನ್ನು ಕರೆಸಿದ್ದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ತಪೋಬಲದಿಂದ ಆ ಭೂತವನ್ನು ಓಡಿಸಿ, ಅವಳಿಗೆ ಜೀವ ದಾನ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ ಕ್ರಿಮಿಕಂಠನು, “ನನ್ನ ತಂಗಿಯ ಜೀವ ಉಳಿಸಿದ ಕಾರಣ, ನಿನ್ನ ಜೀವವನ್ನು ತೆಗೆಯುವು ದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಎಲ್ಲಾದರೂ ಬದುಕಿಕೊಂಡಿರು, ಹೋಗು” ಎಂದನು. ಅವನಿಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು, ಅವನನ್ನು ಶ್ರೀರಂಗದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಬನ್ನಿ ಎಂದು ತನ್ನ ಅನುಚರರಿಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು.

ಕ್ರಿಮಿಕಂಠನು, ತಾನು ಮಾಡಿದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಆ ಜನುಮ ದಲ್ಲೇ ವಾಸಿಯಾಗದೆ ಖಾಯಿಲೆಯಿಂದ ನರಳಿ ಅಸುನೀಗಿದನು. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದ ರಾಮಾನುಜರು ಬಹಳ ನೊಂದರು.

ಅವರ ಶಿಷ್ಯ ಕೂರೇಶರ ಅಪಾರ ಭಕ್ತಿ-ತ್ಯಾಗ ಹೀಗಿತ್ತು.

ನಂತರ ಕೂರೇಶರು ಗುರು ರಾಮಾನುಜರನ್ನು ಭೇಟಿಮಾಡಿ ದಾಗ, ಅವರು ಕೂರೇಶರ ಕೈಹಿಡಿದತ್ತಿ ಆಲಂಗಿಸಿ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ದರು. “ನೀನು, ಕಾಂಚೀಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮರಳಿ ಕೊಡುವಂತೆ ವರದರಾಜ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೋ. ಈಗ ಕ್ರಿಮಿಕಂಠನು ನಿಧನ ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಅವನ ಭಯವಿಲ್ಲ ” ಎಂದರು. ಅನಂತರ ಕೂರೇಶರು ಕಾಂಚೀಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ವರದ ರಾಜ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಶರಣಾಗಿ ಬೇಡಿದರು. ಆಗ ವರದರಾಜರು, “ನಿನಗೇನು ಬೇಕು ಕೇಳಿಕೋ, ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂದರು. ಕೂರೇಶರು ಕಳೆದುಹೋದ ದೃಷ್ಟಿಗಾಗಿ ಬೇಡದೆ, “ಚತುರ್ಗ್ರಾಮ ದಲ್ಲಿರುವವರಿಗಲ್ಲಾ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸು” ಎಂದನು. ಕಾರಣ, ಚತುರ್ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೂರೇಶನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತವನೂ ಇದ್ದನು. ಕೂರೇಶರು ತಮ್ಮ ಶತ್ರುಗಳಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನೇ ಬಯಸಿ ದರು. ಮರಳಿ ರಾಮಾನುಜರ ಬಳಿಗೆ ಬಂದ ಕೂರೇಶರು ತಾನು ಬೇಡಿದ ವರವನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು.

ರಾಮಾನುಜರು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯನ ಹಿರಿದಾದ ಗುಣವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ದರು. ಕೂರೇಶನಿಗೆ, ಮತ್ತೆ ಹೋಗಿ ವರದರಾಜಸ್ವಾಮಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹೇಳಿದರು. “ಏಕೆಂದರೆ, ನೀನು, ನಿನ್ನ ದೇಹ ಮನಸ್ಸು ಎಲ್ಲವೂ ನನ್ನದೇ ಆಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಿನಗೆ ಕಣ್ಣು ಮರಳಿ ಬಂದರೆ, ಅದು ನನಗೂ ಬಂದಂತೆ” ಎಂದರು. ಕೂರೇಶರು ಮತ್ತೆ ವರದರಾಜರ ಬಳಿ ಹೋಗಿ, ತನ್ನ ಗುರುಗಳ ಇಷ್ಟವನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂತೆ ಬೇಡಿದರು. ವರದರಾಜರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಕೂರೇಶರಿಗೆ ಕಳೆದುಹೋದ ಕಣ್ಣುಗಳು ಮರಳಿ ಬಂದವು.

ಕೂರೇಶರು ಶತ್ರುಗಳಿಗೇ ಮೋಕ್ಷ ಬೇಡಿದಾಗ, ಸ್ವತಃ ಅವರಿಗೆ ಮೋಕ್ಷ ದೊರೆಯದೆ ಇರುತ್ತದೆಯೆ?